

Gang var Tale om, at et Jernbaneanlæg skulde fremmes.

Blom: Den høitærede Ordfører (Jessen) fremsatte den Paastand, at alle Landets Indbyggere burde have samme Udgang til at nyde Fordele af Jernbaner. Det tror jeg dog ikke, at den ærede Ordfører vil fastholde. Jeg tror dog ikke, at han vil fastholde, at f. Ex. Indbyggerne paa Laasinge, paa Dreis, paa Avernals, paa Samsø og paa Anholt — ja, der bliver Expropriationen meget billig, det maa indrømmes — have et retfærdigt Krav paa at faae Jernbaner. Havde alle Indbyggere i Landet Krav paa det, vilde vi komme til ganske overordentlig vidtgaende Konsekvenser, Konsekvenser, som der ikke paa nogen Maade i de vildeste Drømme kan være Tale om at gennemføre.

Fischer: Den ærede sidste Læser (Blom) har ganske vist Ret i, at det kan være meget vanskeligt at affikse Grændsen og sige: Dertil og ikke videre! Der maa et Støen til for at afgjøre, hvad Idealet skal være med Hensyn til Jernbaneanlæg, og vil man stærkt trænge paa og kræve en Grændse sat nu strax, kan man vistnok bringe Jernbanernes Forsvarere i nogen Forlegenhed. Det vil ikke være muligt for dem, der ønske at fremme Jernbaneanlæg, at sige, hvor Grændsen vil være at sætte, hvor den sidste Jernbane skal løbe, som vil blive anlagt i Danmark; men jeg tror ogsaa, at vi ganske rolig kunne sige, at det er et Spørgsmaal, som man maa overlade til Videns Afgjørelse. Derfor Forholdene udville sig saaledes, som de have udviklet sig hos os, siden Jernbaneanlæg ere begyndte, vil man gaa videre i den Retning, end Nogen havde tænkt sig, dengang man begyndte paa Jernbaneanlæg i Danmark. Grændsen kan altsaa ikke nu affikses; vil man have den yderste Grændse sat, ja, saa vil jeg herolige det ærede Medlem med at sige, at naar hver Gaardmand faar en Station udenfor sin Stuedør, hvilke Stationer for Jyllands Bedkommende ere forbundne med en Sidebane til Stubestalden, antager jeg ikke, at Nogen gaar videre. — Det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Andræ) bragte Spørgsmaalet om Lørbanen under Dmtale og henviste til den som et Vidnesbyrd om, at et tidligere Ministerium havde søgt at fremme Jernbaneanlæg, og at man derfor ikke kunde henvide til, at den Sætning var rigtig, som jeg havde opstillet, at naar man skulde se hen til direkte Forrentning strax, vilde slet ingen Jernbaner været anlagte. Jeg maa tilføje, at denne Henvisning til Lørbanen ikke for mig er slaaende i denne Forbindelse. Jeg tror, at det ærede Medlem med mig vil være enig i, at dette

Jernbaneforslag, som jo forresten døde under Rigsdagens Behandling, ikke fremkom af Hensyn til, at Anlægget var istand til strax at forrente sig direkte; thi det er jo kun det, det ærede Medlem vil vide Tale om. Der er neppe Nogen, der antager, at det Jernbaneanlæg vilde have givet 4 pCt. Rente eller maaske lidt Mere strax eller i en overstuelig Fremtid. Har jeg ikke misforstaaet Forslaget om dette Jernbaneanlæg, var det andre Hensyn, der her vare de raadende, end Hensynet til den direkte Forrentning. Naar saa det ærede Medlem endvidere mente, at der var foregaaet et Omsving i de Anskueller, som henvide til de indirekte Fordele, og at det navnlig var noget Nyt, at man henviste til de Fordele, Statskassen kunde nyde deraf, maa jeg sige, at for mit Vedkommende er det ikke noget Nyt. Den Grundtæning med Hensyn til Jernbaneanlæg, jeg tidligere har forsvaret fra denne Plads, stemmer fuldkommen med, hvad jeg forsvarer fra den i dette Dieblif.

Andræ: Jeg finder dog Anledning til stærkt at fremhæve, at jeg ikke nu og, saavidt jeg veed, albrig er kommen med en Paastand som den, at den direkte Forrentning skulde vise sig strax. Jeg har altid ment, at den naturlige Udvikling af Banerne, hvortil ogsaa hører en naturlig Forskættelse, maatte komme i Betragtning. Iøvrigt skal jeg lade Diskussionen falde, men blot endnu tilføje et Ord, nærmest sigtende til det Billede, det Skæmmebillede, som det ærede Medlem vilde fremstille for os, om, hvad Danmark vilde have været, dersom man ikke var slaaet ind paa en saadan Vej som den, der nu skildres som den ene heldige. Dertil vil jeg dog ogsaa fremhæve, at saa havde vi maaske haft en 80—90 Millioner, som vare blevne anvendte frugtbarere paa en anden Maade. Det kunde være vanskeligt at sige, hvilke Frugter der derved vilde fremkomme. Nu er der ca. 100 Millioner, som ere anlagte i disse jydsk-synske Baner. Forrentningen er, saavidt jeg veed, lidt over 1 Million. Der er altsaa vel en 70—80 Millioner, som vi maa siges at kunne have anvendt paa en anden Maade, maaske med større Frugt, som jeg iøvrigt ikke skal forsøge paa nærmere at angive, thi det er rene Fantastibilleder.

Johannsen: De foreliggende Lovforslag have haft saa gode Fortalere, at det ikke fra min Side kan være nødvendigt at sige Noget; men det forekommer mig dog, at der er faldet Udtalelser fra enkelte Medlemmer, som maaske kunde føle nogen Beroligelse ved at høre, hvorledes en Landmand ser paa dette Spørgsmaal. Der er efter min Betragtning Intet, der for Diebliffet, i den Tid, vi have lagt tilbage eller i en meget